

Hlava III

Obecné technické požadavky na výstavbu vodovodů a kanalizací a na jakost vody

§ 11 Vodovody

(1) Vodovody musí být navrženy a provedeny tak, aby bylo zabezpečeno dostatečné množství zdravotně nezávadné pitné vody pro veřejnou potřebu ve vymezeném území a aby byla zabezpečena nepřetržitá dodávka pitné vody pro odběratele. Je-li vodovod jediným zdrojem pro zásobování požární vodou, musí splňovat požadavky požární ochrany na zajištění odběru vody k hašení požáru, je-li to technicky možné.

(2) Potrubí vodovodu pro veřejnou potřebu včetně jeho přípojek a na ně napojených vnitřních rozvodů nesmí být propojeno s vodovodním potrubím z jiného zdroje vody, než je vodovod pro veřejnou potřebu.

(3) Vodovody musí být chráněny proti zamrznutí, poškození vnějšími vlivy, vnější a vnitřní korozi a proti vnikání škodlivých mikroorganismů, chemických a jiných látek zhoršujících kvalitu pitné vody. Další technické požadavky na stavby vodovodů stanoví prováděcí právní předpis.

K odst. 1

1. Jedná se o **zákonné minimum požadavků na provedení vodovodu**. Další požadavky jsou stanoveny v § 15 vyhl. č. 428/2001 Sb. a dále obecně ve vyhlášce č. 590/2002 Sb., o technických požadavcích pro vodní díla. Další technické požadavky jsou v technických normách (viz literatura). Při výstavbě je nutné tyto normy dodržet (§ 160 odst. 2 stavebního zákona).

2. Zda je vodovod jediným zdrojem požární vody, se určuje v požárním řádu obce, tj. ve vyhlášce obce. V případě, že vodovod je jedním z více zdrojů požární vody, je sporné, zda musejí být jeho hydranty všechny způsobilé k dodávání požární vody. V praxi provozovatel vodovodu obvykle dohodne *modus vivendi* s místně příslušným hasičským záchranným sborem, v němž se určí, které hydranty budou sloužit potřebě hasičů. Náklady na údržbu, revize a opravy takto dohodnutých hydrantů jsou náklady promítanými do kalkulace ceny vodného.

K odst. 2

3. V připojené nemovitosti nesmí dojít k žádnému **propojení** vodovodu sloužícího veřejné potřebě s jiným zdrojem vody. Jiným zdrojem vody může být voda ze studní, vrtů, závlahových vodovodů, z povrchových vod včetně vod z jímek na srážkové vody apod. Zákaz propojení znamená, že není přípustné, aby na přípojce či na vnitřním vodovodu existovalo technické opatření, jímž by odběratel mezi oběma zdroji vody přepínal.

4. Zákaz propojení sleduje to, aby se voda z jiného zdroje nemohla dostat do vodovodu pro veřejnou potřebu, např. klesne-li v něm tlak vody apod. Není proto přípustné ani takové propojení, které je řešeno přes kulový uzávěr nebo pomocí vyndavacího kusu potrubí na přípojce či vnitřním vodovodu, neboť i zde může dojít ke kontaminaci vodovodu pro veřejnou potřebu. Ochrana před nasátím cizí vody do vodovodu pro veřejnou potřebu může být provedena více cestami, z nichž ta nejbezpečnější je volným výtokem vyústit vodu z potrubí vedoucího vodu z vodovodu pro veřejnou potřebu do domácího vodojemu, z něžž dále povede vnitřní vodovod propojený s dalšími zdroji vody. Volným výtokem se předejde možnosti zpětného toku vody z domácího vodojemu do vodovodu pro veřejnou potřebu. Podrobnosti jsou uvedeny též v ČSN EN 1717 Ochrana proti znečištění pitné vody ve vnitřních vodovodech a všeobecné požadavky na zařízení na ochranu proti znečištění zpětným průtokem. Jedná se o povinnost, která dříve byla obsažena jen ve vyhlášce. Porušení je přestupkem či správním deliktem, pachatelem může být kdokoliv [§ 32 odst. 1 písm. g) a § 33 odst. 1 písm. g)], a je stíháno pokutou až 100 tisíc korun.

5. Pro zřizování nových staveb je tato povinnost stanovena v § 32 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, v níž je uvedeno, že vodovodní přípojka pitné vody z vodovodu pro veřejnou potřebu a vnitřní vodovod pitné vody nesmí být propojeny s jiným zdrojem vody a že vodovodní přípojka musí být vybavena zařízením proti možnému zpětnému nasátí znečištěné vody z vnitřního vodovodu.

K odst. 3

6. **Ochrana proti zamrznutí** je realizována uložením vodovodu do tzv. **nezamrzné hloubky** čili podle druhu zeminy zhruba do hloubky nejméně 80 až 140 cm. Proti poškození vnějšími vlivy může být vodovod chráněn různými technickými opatřeními, např. v místě styku s pozemní komunikací může být uložen do ochranného pouzdra (chráničky), průchozího kanálu apod. Ochrana proti korozi může být jak mechanická (nátěr, vnitřní plastová či cementová vrstva, vnější pogumování apod.), tak i pomocí katodické ochrany, vždy záleží na vlastnostech materiálu potrubí, prostředí, v němž bude potrubí uloženo, a vlastnostech dopravované vody.

7. Po dokončení výstavby a uvedení vodovodu do provozu je třeba stavbu udržívat v dobrém stavebním stavu tak, aby nedocházelo ke znehodnocení stavby a co nejvíce se prodloužila její užitelnost [§ 154 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 3 odst. 4 stavebního zákona]. Bližší podrobnosti se stanovují v tomto ustanovení a dále též v § 15 vyhl. č. 428/2001 Sb., kde se stanovují požadavky jak na výstavbu vodovodů, tak i požadavky na dokončené stavby, např. na minimální a maximální tlak vody apod.

8. Požadavky na jakost pitné vody obsahují předpisy hygienické, blíže viz komentář k § 14. Požadavky na prostorové uspořádání vodovodů ve vztahu ke kanalizaci jsou rozebrány v komentáři k § 12 odst. 2. Styk vodovodů a kanalizací s dalšími sítěmi řeší ČSN 73 6005 Prostorové uspořádání sítí technického vybavení

stanovením minimálních vodorovných a svislých vzdáleností jednotlivých sítí. Křížení tras vodovodů s vodními toky se řeší podchodem, shybkou, převedením po mostě nebo samostatným přemostěním. Styk s dálnicemi, rychlostními silnicemi a drahami je řešen chráničkou či štolou.

Související ustanovení

§ 14 – jakost pitné vody a míra znečištění odpadních vod, § 19 odst. 5 – měření odváděných odpadních vod

Související předpisy

§ 3 odst. 4, § 160 odst. 2, § 154 odst. 1 písm. c) stavebního zákona

§ 15 vyhl. č. 428/2001 Sb., – vyhl. č. 590/2002 Sb., o technických požadavcích pro vodní díla, – § 32 vyhl. č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby

Úmluva mezi vládou Československé republiky a vládou Polské lidové republiky ze dne 21. března 1958 o vodním hospodářství na hraničních vodách (č. 94/2009 Sb. m. s.), – Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Rakouskou republikou ze dne 7. prosince 1967 o úpravě vodohospodářských otázek na hraničních vodách (č. 57/1970 Sb.), – Smlouva mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo ze dne 12. prosince 1995 o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství (č. 66/1998 Sb.), – Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky ze dne 16. prosince 1999 o spolupráci na hraničních vodách (č. 7/2000 Sb. m. s.)

směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky

Z judikatury

Plnění obce vyplývající z účasti ve svazku (podíl na nákladech stavby vodovodu, „členský podíl“) totiž není vždy svázáno s existencí členství obce ve svazku. Vypovídají o tom ustanovení článku 3 odst. 3. 4. a odst. 3. 6. Stanov.

Podle prvního zmíněného ustanovení musí obec, jež vstupuje do již existujícího svazku, uhradit z vlastních zdrojů „členské příspěvky a zálohy na členský podíl“ zpětně od vzniku svazku. Podle druhého z těchto ustanovení vystoupí-li obec ze svazku před dokončením „příslušné části vodovodu svazku“ a „před zaplacením všech finančních závazků“, je povinna zaplatit svazku „podíl na nákladech příslušné části vodovodu svazku“, a to

- je-li již v obci vybudována vodovodní síť svazku, za všechna zařízení „příslušné části vodovodu svazku“;
- není-li v obci (ještě) vybudována tato síť, podíl za „všechna společná zařízení“ příslušné části vodovodu svazku.

Zní to sofistikovaně, ale je to zcela logické. Obec přece neprofituje jen z vodovodního „potrubí“ (řádu) vybudovaného na „jejím území“ v rámci sdružené investice realizované svazkem obcí. Předpokladem k odběru vody je především to, že byla vybudována celá síť, jež vodu rozvádí. K tomu je však třeba dodat, že náklady na stavbu vodovodu vznikají postupně a mohou být v definitivní podobě stanoveny až po ukončení celé akce. Plyne z toho (viz též výše), že také obec, která ze svazku vystoupila, nemůže být zbavena povinnosti uhradit svůj podíl na celkových nákladech akce až do jejího dokončení. Taková platba již není závislá na existenci členství obce ve svazku.

Do vyúčtování celkových nákladů je jediným možným platebním prostředkem postupné placení „ročních záloh“, stanovovaných valnou hromadou (článek 3 odst. 3.3. písm. d/ stanov). Je-li předmětem žaloby svazku obcí zaplacení dvou dlužných záloh žalovanou, jde o nárok zcela legitimní a především – mající svou oporu ve stanovách. Jinou věcí je, jaké budou (či snad již jsou) celkové

náklady akce a kolik bude činit podíl žalované obce za situace, kdy – má-li dovolací soud vycházet z jejich tvrzení – vodovod nebyl na jejím území vybudován či dobudován. Před příslušným vyúčtováním – vypořádáním – tedy nejsou požadované platby (v žalované výši) ničím jiným než zálohou. (NS 28 Cdo 3122/2012)

Z literatury

ČSN EN 805 Vodárenství – Požadavky na vnější sítě a jejich součásti

ČSN EN 1993-4-3 Navrhování ocelových konstrukcí – Část 4-3: Potrubí

ČSN 75 5401 Navrhování vodovodního potrubí

ČSN 75 5355 Vodojemy

ČSN 75 5301 Vodárenské čerpací stanice

ČSN EN 1508 Vodárenství – Požadavky na systémy a součásti pro akumulaci vody

ČSN 75 5201 Navrhování úpraven vody

ČSN 75 5025 Orientační tabulky rozvodné vodovodní sítě

ČSN 75 5911 Tlakové zkoušky vodovodního a závlahového potrubí

ČSN EN 1717 Ochrana proti znečištění pitné vody ve vnitřních vodovodech a všeobecné požadavky na zařízení na ochranu proti znečištění zpětným průtokem

ČSN 73 6005 Prostorové uspořádání sítí technického vybavení

ČSN 75 2130 Křížení a souběhy vodních toků s dráhami, pozemními komunikacemi a vedeními

ČSN 75 5630 Vodovodní podchody pod dráhou a pozemní komunikací

§ 12

Kanalizace

(1) Kanalizace musí být navrženy a provedeny tak, aby negativně neovlivnily životní prostředí, aby byla zabezpečena dostatečná kapacita pro odvádění a čištění odpadních vod z odkanalizovaného území a aby bylo zabezpečeno nepřetržité odvádění odpadních vod od odběratelů této služby. Současně musí být zajištěno, aby bylo omezováno znečišťování recipientů způsobované dešťovými přívaly. Kanalizace musí být provedeny jako vodotěsné konstrukce, musí být chráněny proti zamrznutí a proti poškození vnějšími vlivy. Další požadavky na čištění odpadních vod včetně požadavků na projektovou dokumentaci, výstavbu a provoz kanalizací a čistíren odpadních vod stanoví prováděcí právní předpis.

(2) Stoky pro odvádění odpadních vod, s výjimkou dešťových stok, jakož i kanalizační přípojky musí být při souběhu a křížení uloženy hlouběji než vodovodní potrubí pro rozvod pitné vody. Výjimku může povolit vodoprávní úřad za předpokladu, že bude provedeno takové technické opatření, které zamezí možnosti kontaminace pitné vody vodou odpadní, a to při běžném provozu i v případě poruchy kanalizace.

K odst. 1

1. Zákon obsahuje **základní požadavky na výstavbu a provedení kanalizací.** Další požadavky jsou stanoveny § 16 až 20 vyhl. č. 428/2001 Sb., ve vyhlášce č. 590/2002 Sb., o technických požadavcích pro vodní díla, a dále též v technických

normách (viz literaturu). Jedná se o návrhové parametry, kapacitní požadavky musejí být splněny při výstavbě, jak správně uvádí výklad Ministerstva zemědělství č. 28 ze dne 7. února 2005. Normové kapacitní parametry kanalizace se v průběhu historie sice navyšovaly, avšak již vybudované kanalizace obvykle byly ponechány beze změny. Z pohledu technické normy, resp. stavebního práva, je to v pořádku, neboť se jedná o normy platné pro výstavbu nových zařízení (odst. 1), a ne pro jejich následný provoz.

2. Na druhou stranu vlastník kanalizace nemůže zůstat zcela nečinný. Případy, že jednotná nebo oddílná srážková kanalizace při přivalových deštích pojme jen část srážkových vod, přičemž se vyplaví připojené nemovitosti, ať z ulice, nebo kanalizační přípojkou, v posledních letech, kdy se čím dál častěji vyskytují extrémní atmosférické jevy, nastávají celkem často. Obecně platí, že každý je povinen počínat si tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na vlastnictví jiného (§ 2900 obč. zák.), tedy vlastník kanalizace by měl v případě opakování škodných událostí zvážit navýšení kapacity kanalizace v rámci plánu financování její obnovy. Kromě toho je nutné vzít v potaz, že se na vlastníka kanalizace přenáší důkazní břemeno, že vynaložil veškerou péči, kterou lze rozumně požadovat, aby ke škodě nedošlo (§ 2924 obč. zák.), tedy je to vlastník a potažmo i provozovatel kanalizace, aby prokázali, že se o kanalizaci řádně starali a že skutečně na ni vynaložili veškerou péči, jinak za škodu budou odpovídat. Ne zcela přiléhavě vyznívá výklad Ministerstva zemědělství č. 28 ze dne 7. února 2005, který překročení návrhové kapacity vnímá jako důvod zprošťující odpovědnosti za škodu.

3. Každá kanalizace pro veřejnou potřebu je nakonec zakončena vypouštěním odpadních vod do vod povrchových. K tomu je třeba povolení od vodoprávního úřadu, který v něm stanoví podmínky přihlížející k nejlepším dostupným technologiím v oblasti zneškodňování odpadních vod (§ 38 odst. 3 vodního zákona). Vypouštění odpadních vod je však již problematika vodního zákona a předpisů jej provádějících, a proto se jim zde nebudeme víc věnovat.

K odst. 2

4. Zákon obsahuje základní pravidla prostorového uspořádání vodovodů a kanalizací. Vodovody musejí být výše než kanalizace, aby při poruše na vodovodu nemohlo dojít ke kontaminaci odpadními vodami z případně prosakující kanalizace. Styk kanalizací s dalšími sítěmi řeší ČSN 73 6005 Prostorové uspořádání sítí technického vybavení.

Související ustanovení

§ 8 odst. 1 – práva a povinnosti vlastníka vodovodu nebo kanalizace, § 9 – práva a povinnosti provozovatele

Související předpisy

§ 2900, § 2924 obč. zák., – stavební zákon, – § 38 odst. 3 vodního zákona

§ 16–20 vyhl. č. 428/2001 Sb., vyhl. č. 590/2002 Sb., o technických požadavcích pro vodní díla mezinárodní úmluvy – viz u § 11
 směrnice Rady č. 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod, – směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky, – směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2006/11/ES ze dne 15. února 2006 o znečišťování některými nebezpečnými látkami vypouštěnými do vodního prostředí Společenství, – směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/105/ES ze dne 16. prosince 2008 o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky, změně a následném zrušení směrnic Rady 82/176/EHS, 83/513/EHS, 84/156/EHS, 84/491/EHS a 86/280/EHS a změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES

Z judikatury

viz u § 9

Z literatury

výklad Ministerstva zemědělství č. 28 ze dne 7. února 2005
 ČSN 75 6101 Stokové sítě a kanalizační přípojky
 ČSN EN 1610 Provádění stok a kanalizačních přípojek a jejich zkoušení
 ČSN EN 1671 Venkovní tlakové systémy stokových sítí
 ČSN EN 1091 Venkovní podtlakové systémy stokových sítí
 ČSN EN 12889 Bezvýkopové provádění stok a kanalizačních přípojek a jejich zkoušení
 ČSN 75 6230 Podchody stok a kanalizačních přípojek pod dráhou a pozemní komunikací
 ČSN 75 6401 Čistírny odpadních vod pro více než 500 ekvivalentních obyvatel
 ČSN 75 6402 Čistírny odpadních vod do 500 ekvivalentních obyvatel
 ČSN EN 12255-1 až 16 Čistírny odpadních vod
 ČSN EN 12566-1 až 7 Malé čistírny odpadních vod do 50 ekvivalentních obyvatel
 ČSN 75 6415 Plynové hospodářství čistíren odpadních vod
 ČSN 75 6909 Zkoušky vodotěsnosti stok a kanalizačních přípojek
 ČSN 73 6005 Prostorové uspořádání sítí technického vybavení
 ČSN 75 2130 Křížení a souběhy vodních toků s dráhami, pozemními komunikacemi a vedeními

§ 13

Požadavky na jakost vody k úpravě na vodu pitnou

(1) Voda odebraná z povrchových vodních zdrojů nebo z podzemních vodních zdrojů pro účely úpravy na vodu pitnou (dále jen „surová voda“) musí splňovat v místě odběru před její vlastní úpravou požadavky na její jakost ve vazbě na použité standardní metody úpravy surové vody na vodu pitnou.

(2) Výjimečně lze k úpravě na vodu pitnou odebírat povrchovou nebo podzemní vodu, jež v místě odběru nesplňuje požadavky na jakost surové vody, stanovené prováděcím právním předpisem. Výjimku povoluje na žádost provozovatele vodovodu krajský úřad, a to pouze za předpokladu, že technologie úpravy vody z takového zdroje vody zaručuje zdravotní nezávadnost upravené pitné vody, stanovenou zvláštními právními předpisy.¹⁾

(3) Provozovatel vodovodu je povinen provádět odběry vzorků surové vody v místě odběru před její vlastní úpravou a provádět jejich rozborů a celkové

výsledky v elektronické podobě a ve stanoveném formátu zasílat krajskému úřadu a příslušnému správci povodí jednou ročně do 31. března za předchozí kalendářní rok.

(4) Údaje podle odstavce 3 použije příslušný správce povodí jako podklad pro zpracování a aktualizaci plánů povodí a programů opatření z hlediska zlepšování jakosti surové vody.

(5) Ukazatele jakosti surové vody a jejich mezní hodnoty pro jednotlivé kategorie standardních metod úpravy surové vody na vodu pitnou, způsob a četnost měření hodnot jednotlivých ukazatelů, definice jednotlivých standardních metod úpravy surové vody na vodu pitnou, sledované parametry, referenční metody, četnost odběru vzorků a analýz, možnosti odchylek od požadavků na jakost a formu elektronického předávání výsledků stanoví prováděcí právní předpis.

¹⁾ § 3 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

K odst. 1 a 2

1. Požadavky na **jakost surové vody** jsou uvedeny v § 21 až 23 vyhl. č. 428/2001 Sb. a dále v její příloze č. 13. Pokud v místě není dostupný jiný, lepší zdroj surové vody, lze povolit též odběr nejakostní surové vody pod podmínkou, že užitá technologie úpravy vody zajistí, že pitná voda bude zdravotně nezávadná.

2. Pokud je pro **ochranu zdroje surové vody** třeba stanovit závazná místní pravidla, děje se tak pomocí opatření obecné povahy o stanovení ochranných pásem vodních zdrojů (§ 30 vodního zákona).

K odst. 3 a 4

3. Jedná se o **informační povinnost** provozovatele stanovenou mu zákonem ve veřejném zájmu. Náklad na její splnění proto platí provozovatel, avšak s tím, že se jedná o náklad kalkulace ceny vodného. Takto získané údaje jsou dále využívány krajským úřadem jako podklad pro plán rozvoje vodovodů a kanalizací (§ 4) a správcem povodí pro tvorbu a aktualizaci podkladů pro plány jím spravovaných povodí (§ 24 a § 25 vodního zákona) a pro programy opatření (§ 26 vodního zákona).

4. K formě předávání údajů viz odst. 5.

K odst. 5

5. Slovo „způsob“ se v tomto ustanovení v původním znění zákona vyskytovalo dvakrát. Bodem č. 46 zákona č. 275/2013 Sb. bylo slovo „způsob“ nahrazeno slovy „formu elektronického“, aniž by přitom zákonodárce určil, kterého z obou výskytů slova „způsob“ se změna má týkat. V případě prvního výskytu text po změně nedává smysl, nicméně vůle zákonodárcova – slovy klasika – „zněla jasně: Dvě dávky!“. Změna u druhého výskytu slova „způsob“ již smysl dává.

6. Autor proto ponechává každému na zvážení, zda v případě prvního výskytu slova „způsob“ bude důsledně ctít vůli zákonodárce, zjevně projevenou, avšak zjevně mylnou, nebo zda bude ctít zdravý lidský rozum a na vůli zákonodárce pozapomene, jako to učinil i systém ASPI a jak takto upravený text zákona přetiskuje i tento komentář.

7. Prováděcím předpisem je vyhl. č. 428/2001 Sb. Ukazatele jakosti surové vody a jejich mezní hodnoty pro jednotlivé kategorie standardních metod úpravy surové vody na vodu pitnou jsou stanoveny v § 21 až § 23 vyhl. č. 428/2001 Sb. a v její příloze č. 13 a 14.

8. Minimální četnost odběrů vzorků a rozsah analýz surové vody jsou uvedeny v příloze č. 9 vyhl. č. 428/2001 Sb..

9. Zákon praví, že formu elektronického předávání výsledků stanoví prováděcí předpis. Jím je vyhl. č. 428/2001 Sb. Ta v § 21 odst. 4 praví, že formu stanoví ministerstvo zemědělství. Ministerstvo tak učinilo na svých webových stránkách v sekci voda v podsektci další metodické pomůcky k zákonu o vodovodech a kanalizacích; zde je k dispozici vzor tabulky ve formátu xls. Potíž je v tom, že pravomoc orgánu veřejné moci nemůže být stanovována podzákonným právním předpisem. Tedy tím, že tuto formu stanovilo ministerstvo (bez zákonného zmocnění, namísto vyhlášky), jedná protiústavně. Z toho důvodu nelze nikoho postihovat za to, že nesplní zákonem stanovenou povinnost dodržet formu elektronického předávání výsledků, protože žádný prováděcí předpis ji až dosud nestanovil.

Související ustanovení

§ 4 – plán rozvoje vodovodů a kanalizací kraje a území státu

Související předpisy

§ 24–26, § 30 vodního zákona

§ 21–23, příloha č. 9, č. 13, č. 14 vyhl. č. 428/2001 Sb., – vyhl. č. 137/1999 Sb., kterou se stanoví seznam vodárenských nádrží a zásady pro stanovení a změny ochranných pásem vodních zdrojů směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky

§ 14

Jakost pitné vody a míra znečištění odpadních vod

(1) Pitná voda dodávaná odběratelům vodovodem musí splňovat požadavky na zdravotní nezávadnost pitné vody, stanovené zvláštními právními předpisy.¹⁾

(2) Práva a povinnosti provozovatele a odběratele související se zdravotní nezávadností pitné vody stanoví zvláštní zákon.¹⁷⁾

(3) Vlastník kanalizace je povinen před podáním žádosti o vydání kolaudačního souhlasu pro stavbu kanalizace zajistit zpracování kanalizačního řádu,

kteřý stanoví nejvyšší přípustnou míru znečištění odpadních vod vypouštěných do kanalizace, popřípadě nejvyšší přípustné množství těchto vod a další podmínky jejího provozu. Kanalizační řád je vlastník kanalizace povinen předložit před podáním žádosti o vydání kolaudačního souhlasu stavby kanalizace vodoprávnímu úřadu ke schválení. Kanalizační řád schvaluje rozhodnutím²⁰⁾ vodoprávní úřad.

(4) V případě, kdy rozšíření kanalizační sítě nevyvolá žádnou jinou změnu ustanovení kanalizačního řádu než změnu v údajích o délce kanalizační sítě, vodoprávní úřad současně s vydáním stavebního povolení rozhodne o upuštění od zpracování nového kanalizačního řádu.

(5) Provozovatel je povinen zajistit provádění odběrů vzorků odpadní vody a její rozbory.

(6) Náležitosti kanalizačního řádu stanoví prováděcí právní předpis. Četnost odběrů vzorků a požadavky na rozbor vzorků odpadních vod stanoví prováděcí právní předpis.

¹⁾ § 3 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁾ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰⁾ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

K odst. 1 a 2

1. Odběratelům je vodovodem pro veřejnou potřebu dodávána vždy a pouze voda pitná. Ta je definována účelem použití pro lidskou potřebu (blíže viz § 3 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů). **Pitná voda** musí splňovat kvalitativní parametry stanovené ve vyhlášce č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody. Výjimku z kvalitativních parametrů může dočasně povolit orgán ochrany zdraví. Pokud je tímto orgánem omezeno či zcela zakázáno dodávat vodovodem nejakostní vodu, provozovatel vodovodu je povinen zabezpečit náhradní zásobování pitnou vodou (§ 9 odst. 8 a 13).

2. Při omezení užívání vody odběratelům nevzniká právo na slevu z vodného, neboť o vadě kupující vědí (provozovateli bývá současně uložena povinnost o omezení informovat odběratele), jinými slovy vodu z vodovodu odebírají s touto vadou vědomě, a tedy jim právo z odpovědnosti za vady nepřisluší (§ 2170 obč. zák.).

3. Jiným osobám než odběratelům může být dodávána i jiná voda, např. surová voda předávaná do vodovodu jiného vlastníka ještě před vlastní úpravou na vodu pitnou. Odběratelům, jejichž nemovitosti jsou připojitelné pouze na vodovod vedoucí surovou vodu (např. samota mezi vrtem a úpravou vody), může být surová voda dodávána, pouze když dodávání vody o jiné jakosti odsouhlasí orgán ochrany veřejného zdraví a samozřejmě i dotyční odběratelé.

K odst. 3 a 4

4. **Kanalizační řád** je interní předpis vlastníka kanalizace, který se stává závazným pro všechny uživatele kanalizace tím, že je schválen vodoprávním úřadem. **Obecná závaznost kanalizačního řádu** vyplývá z toho, že zákon stíhá každého, kdo vypustí do kanalizace látky, které nejsou odpadními vodami [§ 32 odst. 1 písm. e)]. Dále se odběratel dopustí přestupku [§ 32 odst. 5 písm. e)], pokud do kanalizace vypustí odpadní vody v rozporu s kanalizačním řádem.

5. V kanalizačním řádu se odběratelům stanovují **limity znečištění** včetně případné povinnosti kontroly těchto limitů (§ 18 odst. 1) a co se týká průmyslových odpadních vod (tj. jiných než splaškových) též i **četnost odběru vzorků, druh vzorků** atp. a **limity objemu vypouštěných průmyslových odpadních vod** [§ 24 písm. g) vyhl. č. 428/2001 Sb.].

6. **Účastníky řízení** o schválení kanalizačního řádu jsou jednak vlastníci kanalizace coby navrhovatel a dále další osoby, které mohou být přímo dotčeny na svých právech. Účastníkem řízení tak v každém případě bude producent odpadních vod, jehož práva a povinnosti budou v návrhu kanalizačního řádu jmenovitě stanoveny, např. bude mu uloženo předčištění nebo mu bude povolen vyšší limit znečištění s povinností zajistit pravidelné odběry a rozbory vzorků odpadních vod apod. Otázkou je, zda by účastníky řízení měli být i všichni ostatní, běžní producenti odpadních vod, zejména vlastníci rodinných domů, společenství vlastníků a bytová družstva. Výklad Ministerstva zemědělství č. 63 ze dne 8. dubna 2010 na tuto otázku odpovídá spíše negativně, stanovisko autora tohoto komentáře je opačné, a to z důvodu, že pro účastenství postačuje možnost dotčení na právech a tu nelze vyloučit ani u běžného producenta odpadních vod. Koneckonců kanalizační řád stanovuje obecné povinnosti všem producentům odpadních vod, např. zákaz vypouštět do kanalizace vyjmenované látky, stanovuje obecné limity znečištění odpadních vod apod. Nepraktičnost toho, že je kanalizační řád schvalován rozhodnutím, se bude projevovat v administrativní práci schvalování, zejména při stanovování, kdo všichni jsou účastníky schvalovacího řízení. Doručování může zjednodušit vedení řízení s velkým počtem účastníků (30 a více), kde stačí doručovat veřejnou vyhláškou (§ 144 správního řádu). Při úvaze o vhodnosti tohoto způsobu schvalování kanalizačního řádu lze proto dojít k závěru, že přílehavější by bylo schvalovat kanalizační řád opatřením obecné povahy (§ 171 a násl. spr. řádu), neboť tomu obecně konkrétní povaha kanalizačního řádu lépe odpovídá. To je však úvaha o budoucí novelizaci zákona, ne o jeho platném znění.

7. Vlastník nově budované kanalizace nebo její nově budované části (zejména přístavby) musí vodoprávnímu úřadu předložit nový (popř. inovovaný) kanalizační řád dříve, než podá žádost o vydání kolaudačního rozhodnutí. Není stanoven časový rozestup mezi oběma úkony, proto postačí, aby vlastník nejprve podal návrh na schválení kanalizačního řádu a vzápětí aby podal návrh na vydání kolaudačního souhlasu. Vodoprávní úřad může kanalizační řád schválit nezávisle na vydání kolaudačního souhlasu, může tak učinit i ve shodný okamžik, nicméně nemůže tak učinit tímž správním aktem, neboť kolaudační souhlas má podobu nižší formy

správního aktu (nesprávnost lze opravit jen podle § 156 spr. řádu), zatímco schválení kanalizačního řádu má podobu správního rozhodnutí, tj. vyšší formy správního aktu (proti rozhodnutí se lze odvolat).

8. Má-li dojít jen k **rozšíření dosavadní kanalizační sítě**, tj. jen se změní délka sítě, stavebník by měl vodoprávnímu úřadu navrhnout, aby rozhodl o upuštění od zpracování nového kanalizačního řádu. Návrh stavebníka však není nezbytný, vodoprávní úřad by takové rozhodnutí měl učinit i bez návrhu, nicméně pokud by vodoprávní úřad opomenul stavebníkův návrh, stavebník by se mohl bránit proti jeho nečinnosti.

9. V případě provozně souvisejících kanalizací ve vlastnictví různých osob jsou vodoprávním úřadem schvalovány kanalizační řády zvláště pro každou kanalizaci, nicméně vodoprávní úřad zajišťuje jejich soulad z hlediska kapacitních a kvalitativních možností.

K odst. 5

10. Jak **provádění odběrů vzorků**, tak i jejich **rozborů** je nutné zajistit u subjektů, které jsou k tomu akreditovány. Tyto subjekty musejí splňovat požadavky ČSN EN ISO/IEC 17025 Posuzování shody – Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří. Kromě toho musejí mít zavedený systém řízení jakosti.

K odst. 6

11. **Náležitosti kanalizačního řádu** jsou stanoveny v § 24 vyhl. č. 428/2001 Sb. Vodoprávní úřad nesmí schválit kanalizační řád, jemuž by některá z předepsaných náležitostí chyběla, nýbrž musí předkladatele vyzvat k opravě návrhu kanalizačního řádu a uložit mu k tomu přiměřenou lhůtu.

12. Požadavky na rozbor vzorků jsou uvedeny § 26 vyhl. č. 428/2001 Sb. Požadavky se týkají pouze kontrolních vzorků odpadních vod vypouštěných kanalizační přípojkou do stokové sítě. Vzorky odebírá provozovatel kanalizace (či externí dodavatel) za přítomnosti odběratele. Pokud se odběratel, ač vyzván, k odběru vzorků nedostaví, vzorek se odebere bez jeho účasti. Část odebraného vzorku nutnou k zajištění paralelního rozboru se nabídne odběrateli. O odběru vzorku sepíše provozovatel s odběratelem protokol. Jsou-li mezi provozovatelem a odběratelem rozpory, provádí rozbor kontrolních vzorků kontrolní laboratoř podle vodního zákona.

13. Četnost odběrů vzorků u vybraných odběratelů nestanovuje prováděcí předpis, nýbrž kanalizační řád [§ 24 písm. h) vyhl. č. 428/2001 Sb.]. Četnost odběrů vzorků na výpusti z kanalizace se stanovuje v povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových, kde se mj. stanovuje způsob, četnost, typ a místo odběrů vzorků vypouštěných odpadních vod a místo měření jejich objemu na výpusti, popřípadě i na přítoku do čistírny odpadních vod [§ 3 odst. 2 písm. c) nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech].